

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE ENIGE WEG

Toneelspel in drie bedrijven

1880

door

EDMOND LAUWAET

Toneelfonds J. JANSSENS * Antwerpen

1990

(N° 1833)

OPVOERINGSRECHT

Het opvoeringsrecht wordt verkregen na aankoop van tenminste NEGEN tekstboekjes bij de uitgever en na betaling van de verschuldigde auteursrechten aan:

S.A.B.A.M.
Aarlenstraat 75-77
1040 Brussel.

Na aankoop van het verplicht aantal boekjes krijgt men van de uitgever een aankoopbewijs. Dit bewijs moet samen met een aanvraagkaart waarop plaats en datum(s) van opvoering werden ingevuld, minstens veertien dagen voor de opvoering(en) naar S.A.B.A.M. worden gestuurd.

Men is volgens de Auteurswet strafbaar als men gebruik maakt van gekregen, gehuurde, geleende of gecopieerde boekjes.

Wanneer men niet voldoet aan de hier opgesomde voorwaarden, worden de geldende auteursrechten met 100% verhoogd.

Voor Nederland wende men zich tot:
I.B.V.A. "Holland"
Postbus 363
1800 AJ Alkmaar.

Wettelijk Depot D/1990/220/35
ISBN 90-385-0030-0

© 1990 Toneelfonds J. Janssens/Edmond Lauwaet

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

PERSONEN

4 dames - 5 heren

Herbert Van Dyck, 65 jaar, industrieel.
Larry, zijn oudste zoon, 30 jaar.
Henk, zijn jongste zoon, 25 jaar.
Christa, Larry's vrouw, 25 jaar.
Anneke, Larry's dochttertje, 6 jaar.
Nora, zuster van Herbert, 50 jaar.
Linda, zuster van wijlen mevrouw Van Dyck, 50 jaar.
Rolf, Linda's man, 55 jaar.
Dokter Diedens, 55 jaar.

DEKOR

Er zijn twee dekors.
Het stuk speelt hedendaags.
Eerste bedrijf op de villa Van Dyck.
Tweede bedrijf, 'n paar dagen later, ten huize van Larry.
Derde bedrijf, enkele maanden later, op kerstavond en weer op de villa Van Dyck.

"...Toen andere kinderen hun handjes om moeders hals legden, strooiden de mijne een paar schamele bloemen op haar graf, dat men me eerst nog moest aanwijzen... Wanneer andere kinderen hun verdriet aan moeders hart konden uitschreien, legde ik mijn hete wangen tegen een koude muur, die stom bleef voor mijn smart en mijn eenzaamheid...."

(Christa I.)

EERSTE BEDRIJF

Weelderige zitkamer in de villa Van Dyck.
 Achtergrond dubbele deur op terras. (uitgang naar buiten toe)
 Links en rechts een kamerdeur. Vooraan rechts, bureau, waarop foto.
 Fraaie meubilering van welstand getuigend.

Nora werkt zwijgend aan een haakwerkje, vooraan links. Herbert zit op het terras en leest zijn krant. Na een poos vouwt hij die dicht en ziet op zijn uurwerk. Dan komt hij naar bureau toe, neemt een sigaar en steekt die aan. Het is hem aan te zien, dat hij in een onweerachtige stemming is. Loopt dan traag over en weer. Nora heeft hem heimelijk in 't oog gehouden, schudt stil het hoofd en zucht.

HERBERT : Mens, maak me niet nerveus...

NORA : Je bedoelt; nerveuzer dan je al bent ?

HERBERT : (Gaat weer naar het terras en kijkt uit.)

NORA : (zacht) Wacht je op Henk ?

HERBERT : Op wie anders ? Natuurlijk wacht ik op Henk. (uurwerk) Dat had ik moeten voorzien, stommeling die ik ben.

NORA : Dat had je inderdaad moeten voorzien, Herbert. Da's heel juist. (korte stilte) Je laat Henk met je nieuwe wagen naar de stad rijden. Geld afhalen, notabene. En je weet dat hij er niet tegen bestand is. (schudt het hoofd)

HERBERT : (zenuwachtig) Doe me nu 'n genoeg en zit daar niet te schudden en te zuchten. Niet tegen bestand, niet tegen bestand... Als je zoon van vijf en twintig niet eens een geldzaak kan afwikkelen zonder...

NORA : ...zonder op de boemel te gaan...Wat ik je zeg.

HERBERT : (opstuivend) Moet hij eens wagen. Hij weet dat ik zelf niet weg kon.

NORA : Ja, ja. Dàt weet hij. Maar jij weet ook wie Henk is...Of weet je dat niet ? WIL je het niet weten ?

HERBERT : (driftig) Maar deze maal loopt het verkeerd af. Kan ik je verzekeren. Ik zal er de boemel uitranselen.

NORA : Ik vrees dat je dat vroeger had moeten doen, broer. Met geweld bereik je alleen maar het tegenovergestelde.

HERBERT : Zeur niet.

NORA : O, zeur ik ? Nou best. (werkt door)

HERBERT : (Zit weer op het terras en ziet even het dagblad in. Plots werpt hij het woedend neer en stapt naar de telefoon, op het bureau. Draait een nummer) Allo, met Van Dyck...Ja, juist. Ik wou alleen maar informeren of mijn zoon is klaar gekomen met de afrekening...Wat zegt u ?...Zo ?...Reeds na de middag vertrokken... Nee, nee...niets van belang...Dank u. (hoorn neer)

NORA : Wil je koffie, Herbert ?

HERBERT : (kort) Nee.

NORA : (na stilte) O ja, ik vergat het bijna...Rolf is hier geweest.

HERBERT : En dan ?

NORA : Hij wou je spreken. Waarover weet ik niet, maar hij komt terug... met Linda.

HERBERT : Met Linda ? Wat is er nu weer aan de hand ?

NORA : Jij kan wel wat vriendelijker tegen hen zijn, Herbert. Je vergeet dat Linda...

HERBERT : ...de zuster is van mijn overleden vrouw en dat Rolf Linda's man is. Goed. Ik vergat het.

NORA : Wat is er met jou de jongste tijd aan de hand ? Je bent allesbehalve gezellig. (legt handwerk terzijde) Het is heus geen pretje met jou onder hetzelfde dak te leven. Neem dat gerust van mij aan, Herbert. Je bent lang dezelfde niet meer.

HERBERT : Onzin.

NORA : Onzin ? Was het alleen maar onzin.

HERBERT : (kregelig) Nou, niet dan. (met schouderruk) Wat zou er zijn ?

NORA : Ik heb hier mijn intrek niet genomen om raadsels op te lossen. Ik constateer alleen dat je iets dwars zit. En ik ken je te goed om me te kunnen vergissen. Zaken ?

HERBERT : Geen kwestie van.

NORA : Niet dus. (na stilte) Zou m'n broer soms....

HERBERT : (kort) Wat ?

NORA : (zacht)...aan zijn oudste zoon...Larry denken ?

HERBERT : (scherp) Ik verbied je die naam nog uit te spreken. Ik heb maar één zoon...Henk...

NORA : ...de boemelaar.

HERBERT : Of wat ook. Tenslotte gaat dat MIJ alleen aan.

NORA : Je hoeft zo niet uit te varen. Ik zou je evengoed kunnen vertellen dat ik hier de meid niet ben.

HERBERT : (iets zachter) Dat beweert ook niemand. Maar die naam maakt me gek.

NORA : Dus...toch...

HERBERT : O...trek geen verkeerde conclusies.

NORA : Dat doe ik niet. Ik zal er één trekken, en géén verkeerde: je hebt dit alles zelf gewild.

HERBERT : (woedend) Zo ? Zo ? IK heb dat gewild ? IK ? WAT heb ik gewild ?

NORA : Och kom, niet zo opgewonden.

HERBERT : Ik merk best dat je weer eens "gepraat" hebt met Rolf en Linda. Ik weet zò waarover het ging. Weer over "hem", niet ? En over dat schepsel, waarmee hij destijds tégen mijn wil in is gehuwd.

NORA : Wanneer jij met je oudste zoon breekt, ben IK niet verplicht hetzelfde te doen. Larry.....

HERBERT : (luid) Ik zeg je....

NORA : Ik ben Larry's tante.

HERBERT : (beheerst zich) Goed. Dat ben je, je bent al wat je wilt. Ik heb vernomen dat ze terug hier in de omgeving zijn komen samenhokken. Doen ze natuurlijk om mij te pesten. Maar ik waar-schuw je voor enig contact met hen. Heb je dat goed begrepen, Nora ?

NORA : (ziet hem aan) En indien...niet ? (staat recht)

HERBERT : Dan...dan...

NORA : Ik luister.

HERBERT : (Ziet zijn zuster een poos donker aan, wendt zich dan bruusk af en stapt resoluut naar rechtse kamerdeur. Af.)

(Nora staart hem na, zucht diep, gaat zitten, blijft 'n poosje in gedachten en herneemt tenslotte haar handwerkje. Dokter Diedens op achtergrond, neemt zonnebril af.)

DIEDENS : Hallo, Nora. Natuurlijk weer aan 't werk. Ja, ja, het leven is duur.

NORA : (gaat hem tegemoet) O, dokter Diedens. Mooi van je, eens aan te lopen. (handdruk)

DIEDENS : (terwijl beiden plaats nemen) Ik ben zo maar langs het openstaande tuinhek binnengewandeld, zie je. Ik dacht mijn vriend Van Dyck aan te treffen. Maar die is er blijkbaar niet. Tuinhek en garagepoort staan wijd open.

NORA : Herbert is er wel, dokter. Het is Henk, die nog niet thuis is.

DIEDENS : (kucht) O zo...Henk.

NORA : (recht) En wat zal de dokter drinken ?

DIEDENS : Drinken ? Niets.

NORA : Roken ?

DIEDENS : Jij kent m'n zwak. 'n Heel klein sigaartje. Maar blijf zitten.

Ik bedien mezelf. (neemt sigaartje uit kistje op bureau) Ik ken hier alle verborgen schatten. (steekt aan en neemt terug plaats) Je zei...Henk is nog niet terug ?

(Nora zit met gebogen hoofd: schudt ontkennend. Diedens rookt door en ziet dan plots naar Nora.)

DIEDENS : Nou, nou, wat scheelt er aan ? Toch geen tranen ?

(Nora wrijft zich met een zakdoekje even over de ogen.)

DIEDENS : Ja toch. Kan ik je soms helpen ?

NORA : (met glimlach) Helaas niet, dokter. Maar ik had juist een...een vrij onaangenaam gesprek met Herbert...

DIEDENS : Over Henk ?

NORA : Ja...maar vooral over Larry.

DIEDENS : (verwonderd) Larry...Larry...Wie is Larry ?

NORA : Is dat nu niet erg ? Hier in dit huis, waar Larry geboren is en opgegroeid, te moeten horen vragen...wie is Larry.

DIEDENS : Jamaar ik...

NORA : Ik weet het, dokter....Je woont hier pas enkele maanden.

DIEDENS : Lang genoeg om mijn dochter verloofd te zien met Henk.

NORA : Maar niet lang genoeg, om te weten wat voor drama zich hier vroeger heeft afgespeeld. (schrikkend) O, ik moest er liever niet over praten... Herbert zal woedend zijn... Heeft hij er je heus niet over gesproken ?

DIEDENS : Neen, maar toch gaat me een lichtje op. Zijn oudste zoon heet Larry en die is hier...hm...aan de deur gezet. Je hebt het over een drama, Nora. Ik zal je zeggen wat ik er over weet. Henk had het reeds 'n paar keer over zijn "verlopen" broer, maar mijn dochter durfde er niet op ingaan. Gisteren echter wees een cliënt me een jonge man aan en zei: Kijk, dokter, de jonge Van Dyck is terug. Ik schrok, Nora, want de man, die moeizaam per fiets voortsukkelde, zag er allesbehalve welvarend uit. Ik heb om geen nadere inlichtingen willen vragen. Ik dacht die van

Herbert zelf te krijgen.

NORA : En daarom ben je hier gekomen ?

DIEDENS : Toch niet. Ik kwam om even over Henk te praten, met Herbert.

Vertel JIJ me eens over Larry, Nora ?

NORA : Het doet me pijn, Larry de "verlopen broer" te horen noemen. In feite is hij 'n prachtkerel. Geloof me, dokter, het is alleen de tegenspoed, het verdriet en de blinde verlamme haat die zijn eigen vader hem en zijn ongelukkig gezin toedraagt, die elke lach en opgeruimdheid in zijn eigen leven hebben weggeveegd.

DIEDENS : Als ik goed begrijp ben je het dus met Herbert lang niet eens in deze aangelegenheid ?

NORA : Eéns ? Ik heb Herbert gebeden, gesmeekt, gedreigd...(wanhopig) Hij dreef zijn zin door, koppig ondanks alles. (Vertoeft intussen even bij rechter kamerdeur. Dan begint ze op zachte toon te vertellen. Als het haar te machtig wordt, houdt ze even op.) Toen Larry en Henk hun mama verloren, vroeg Herbert me de zorg voor de kinderen op mij te nemen. Ik stemde graag toe. Zo goed als ik kon, trachtte ik voor hen een tweede moeder te zijn. Herbert wilde van geen tweede huwelijk weten, hoewel hij er vaak de kans toe kreeg. Dit is jaren geleden. Het was hier weer zonnig in huis. De kinderen werden groot en Larry knoopte kennis aan met de dochter van Herberts voornaamste aandeelhouder. Mijn broer smeedde grote plannen, en terecht.

DIEDENS : Kan ik begrijpen.

NORA : Dan zal je ook begrijpen, hoe groot de verslagenheid hier was, toen Larry zijn vader op zekere dag meldde, dat hij zijn verlov-
ing verbroken had, omdat, zei hij, hij met Elly nooit gelukkig zou worden.

DIEDENS : Wat jammer toch.

NORA : Inderdaad. En misschien ware het niet zo erg geweest, indien Larry geen ander meisje in de plaats had genomen, dat...

DIEDENS : ...dat hier niet welkom was.

NORA : Christa was 'n arm weesmeisje maar Larry was er dol op. Niets mocht baten. Zo koppig de vader, zo koppig de zoon.

DIEDENS : (zacht) En Larry huwde Christa...

NORA : De huwelijksdag werd voor Herbert 'n dag van rouw en grenzeloze haat. Vader en zoon hadden met elkaar financieel afgerekend. Larry vertrok met zijn jonge vrouw naar een andere omgeving. Eéns

is hij teruggekeerd...ééns... (stokt)

DIEDENS : (zacht) En ?

NORA : Christa had hem een zoon geschonken. Larry hoopte op verzoening. Maar Herbert, die het peterschap weigerde, bleef op zijn standpunt. O dokter, als je eens wist welke harde woorden er gevallen zijn...Verbitterd vertrok Larry. Het kindje stierf 'n paar weken later. Toen is er een ander kindje gekomen...Anneke. Maar Larry is niet teruggekeerd. Ik zelf ben wel heimelijk 'n paar keer naar Larry en Christa toegegaan. De arme jongen werd zoals ik zei door tegenspoed achtervolgd...Bijna moest Christa met haar leven dat van Anneke betalen....Ze bleef zwak en tot overmaat van ramp werd ook Larry door een lange, slepende ziekte aange-tast.

DIEDENS : Wat een tragedie, Nora.

NORA : Dit alles heeft van Herbert 'n harde, grimmige man gemaakt. (stilte) Je hebt zelf vernomen, dat Larry en zijn gezin naar hier zijn teruggekeerd...Ik weet niet wat ons nog verder boven het hoofd hangt. Herberts schonzus en haar man zijn daarnet nog geweest...Ze vroegen me hem te overreden zijn houding tegenover Larry en zijn familie te herzien...(moedeloos) Wat kan ik doen ?

DIEDENS : Tja...de tijd heelt vele wonden, Nora.

NORA : Over dit alles is al 'n hele tijd overgegaan, dokter, maar de haat is gebleven. Herbert heeft destijds van de daken geschreeuwd dat hij maar één zoon meer had...en die zoon heeft hij te veel verwend, dokter.

DIEDENS : Ik ben blij dat je 't zegt, Nora. Je hebt gelijk. Het is ten andere daarover dat ik Herbert graag spreken wil.

NORA : Goed, misschien zal hij naar je luisteren...

DIEDENS : Hij moet luisteren, Nora...Het gaat niet alleen over het geluk van zijn, maar ook van mijn kind.

NORA : (zacht) Inderdaad...(met hoofdbeweging naar buiten toe) Zal ik..? (Diedens knikt glimlachend) Ik zie hem aan het tuinhek. (naar buiten) Herbert... (tot Diedens) Wees voorzichtig als je 't over Larry hebben zou.

DIEDENS : (glimlachend) Dokters zijn altijd voorzichtig.

NORA : (tot Herbert, nog onzichtbaar) Dokter Diedens is er...Ik laat jullie alleen. Ik heb nog wat te doen. (af achter)

HERBERT : (gemaakt luchtig) Hello, Frank, welke goeie wind voert je hierheen?

DIEDENS : Dag Herbert. (handdruk)

HERBERT : En steeds nog zonder 'n glas wijn ? Foei ! Nora nog niets bovengehaald ?

DIEDENS : Nee hoor, op mijn uitdrukkelijk verzoek.

HERBERT : Geheelonthouder geworden ?

DIEDENS : (lachend) 'n Kosteloze doktersraad: volg mijn voorbeeld.

HERBERT : (naar buffet toe) Kan je op rekenen. (schenkt in) Hier, en waag het niet tegen te stribbelen.

DIEDENS : Nou, 'n geval van overmacht dan maar.

HERBERT : Prosit...op de kinderen.

DIEDENS : Oké...op de kinderen. (beiden drinken in stilte)

HERBERT : Toch geen slecht nieuws ?

DIEDENS : Jakkas, kerel, mag ik soms niet eens binnenvallen zonder slecht nieuws ?

HERBERT : (Als opgelucht, lachend, maar nog steeds kunstmatig) En of. Weet je best.

DIEDENS : Maar nu we 't toch over de kinderen hebben, ik bedoel Henk en Suzy....

HERBERT : Natuurlijk, wie anders...

DIEDENS : Wel Herbert, we zijn vrienden en ik vind het onnodig er omheen te draaien...

HERBERT : Je hebt dus toch wat op de maag liggen.

DIEDENS : (glimlachend) Zo erg is het nu ook weer niet.

HERBERT : Kom op, Frank, geen raadsels.

DIEDENS : Wel, mijn vrouw en ik maken ons zorgen over Henk.

HERBERT : (na stilte) En dat noem jij niet erg?

DIEDENS : Je moet me goed begrijpen. Misschien is die zorg ongegrond. Maar Suzy laat reeds geruime tijd merken, dat er iets verkeerd loopt, hoe angstvallig ze het ook wil verbergen.

HERBERT : (ongeduldig) Wàt loopt verkeerd ? Dààr gaat het om.

DIEDENS : Goed. Luister dan. Henk verwaarloost Suzy. Henk is reeds 'n paar keer in...hm...verdacht gezelschap gezien en tenslotte, hij is niet zelden flink aangeschoten.

HERBERT : (lacht onzeker) M'n beste Frank, van waar komt die onzin ?

DIEDENS : (ernstig) Ik wou dat ik er ook kon om lachen.

HERBERT : En daarnet zei je...

DIEDENS : ....dat de zorgen die we ons maken hopelijk ongegrond zijn. Laat ik je nu vertellen Herbert, dat zijn ze NIET. Ik ben op uitdrukkelijk verzoek van mijn vrouw hierheen gekomen - ook uit eigen beweging natuurlijk - om je op de hoogte te brengen van de situatie. Dat kan zo niet verder. We zijn dikke vrienden, maar je begrijpt dat Suzy's geluk mij zo nauw aan 't hart ligt, als bij jou dat van Henk.

HERBERT : (staat bruusk recht en rukt aan zijn halsboord)

DIEDENS : Komaan, blijf kalm en ga zitten. (als Herbert terug zit) Alles vloeit voort uit één enkele oorzaak: Henk beschikt over TE veel geld. Als vriend, nee, als vader van Suzy stel ik je de vraag: wààr haalt hij die massa geld vandaan ? Komt het uit jouw hand, of NIET ?

HERBERT : Bedoel je dat Henk me bedriegt...me besteelt ?

DIEDENS : Ik bedoel alleen dit: wanneer je wilt dat er van de kinderen wat terecht komt, hou je ogen open en je beurs dicht. (stilte) Tja...het is hard je dit te moeten zeggen, Herbert, maar het moet, hoor je, het moet. Ik hoop dat je er niet boos om bent.

HERBERT : (schudt het hoofd) Ik ken je goede bedoelingen, Frank, maar aangenaam is het voor mij niet, dat begrijp je.

DIEDENS : Voor mij evenmin. Er is echter nog niets verloren. Ik reken stellig op je. Ik... (telefoon rinkelt)

HERBERT : (nervus) Moment, Frank. (naar toestel) Allo, met Van Dyck.. Ja zeker, mevrouw, die is hier. (tot Diedens) Voor jou Frank, je vrouw. (reikt hoorn)

DIEDENS : Allo lieve, ik luister...Ja, dat is inderdaad dringend... Goed, ik rijd er onmiddellijk heen...Torenstraat 66...Wie zeg je ? (ziet Herbert even schichtig aan) O zo, in orde. (hoorn neer) Hmm...ik moet weg, Herbert. Spoedgeval. (handdruk) Het belangrijkste is gezegd. Denk er intussen kalm over na.

HERBERT : Dat beloof ik je. Ik zal zelfs meer doen dan nadenken.

DIEDENS : Oké. (als Herbert volgen wil) Blijf maar rustig hier. Mijn wagen staat aan het tuinhek. (net alvorens te verdwijnen) O ja, Herbert...ik moet naar 'n zekere...Larry Van Dyck toe... (Herbert reageert kort) Ken je die soms ?

HERBERT : (klemt lippen hard op elkaar, na stilte) Nee...

DIEDENS : So long. (af, achtergrond)

(Herbert staat 'n poos in gedachten, stapt dan op het terras en ziet de dokter na. Men hoort een wagen starten. Behoedzaam wordt de linker kamerdeur geopend, waarna Henk verschijnt. Hoewel hij zich een houding wil geven, is hij merkbaar aangeschoten. Even leunt hij tegen de deurstijl aan. Dan ziet hij de fles op het tafeltje en gaat wat inschenken. Herbert staart, van op het terras, Henk eerst verwonderd, dan woedend aan.)

HERBERT : (scherp) Laat dat.

HENK : (gemaakt schrikkend) Hé... ("zwaait" dan het vocht naar binnen)
Wat moet ik laten ?

HERBERT : (nadert dreigend) Hoe kom je hier ?

HENK : Langs de schoorsteen, pappie, net als de goede sint.

HERBERT : Hou op met je flauwe grappen. Ik vraag je...

HENK : Hoe ik hier kwam. Wel, als je 't precies weten wil, langs de deur daar. Hé, hé...

HERBERT : Waar is de wagen ?

HENK : Netjes geparkeerd aan het tuinhek.

HERBERT : (steeds scherp) Waarom aan het tuinhek ?

HENK : Ik kon toch de wagen van die brave papa Diedens niet overhoop rijden ? Dan ben ik naar binnen gewandeld en heb gewacht tot jouw audiëntie afgelopen was.

HERBERT : Je bent dronken.

HENK : ...zo sprak de wijze man, en hij dwaalde. Hahaha...maar wat 'n gezicht, pappie. Net 'n donderwolk, auf wiederseh...tot de vlaag over is. (naar links toe)

HERBERT : Blijf hier !

HENK : Maar wat ben je toch weer gezellig ! Als je maar goed weet, dat ik er niets voor voel, in die donderbui te zitten.

HERBERT : En ik voel er niets voor met een dronken lummel te redetwisten.

HENK : Wel, dat is schitterend. Ik verlaat het terrein. (wil weg)

HERBERT : (woedend) En je boodschap ? Het geld ?

HENK : Wie spreekt over geld ? Brr. Het slijk der aarde !

HERBERT : Ga je me nu ja of neen het geld geven ?

HENK : Dat klinkt al heel wat beleefder. Ik zal dat doen. (haalt geld te voorschijn) Hier pappie. Allemaal grote brieven...Onvoorzichtig van jou. Had je mij maar beter niet in handen kunnen geven. (als Herbert naziet) O, alles klopt ! Behalve die tien procent commissie.

HERBERT : Welke commissie ?

- HENK : (Gaat vrijpostig ergens zitten en steekt sigaret op)
Wie werkt er nog zonder 'n commissie ? Moet ik niet voorzien in mijn onderhoud ?
- HERBERT : (woedend) Je bedoelt dat je zo maar eventjes vierduizend frank wenst af te houden ?
- HENK : Er staat geschreven: als je niet naar de berg toe wilt gaan, zal de berg naar jou toe komen.
- HERBERT : Geef me het geld ! Onmiddellijk !
- HENK : (prompt) Ik denk er niet aan.
- HERBERT : (zeer luid) Onmiddellijk....
- HENK : (tergend) Hé...wat 'n haast. Je wordt vervelend.
- (Herbert stapt woedend op Henk toe en rukt hem van de stoel af. Henk werkt zich los en duwt Herbert met een korte, forse beweging van zich af.)
- HENK : Pappie, ik ben erg kittelachtig. Je blijft beter met je handen van m'n corpus.
- HERBERT : (hijgend) Schoft...Je eigen vader oplichten !
- HENK : Toe maar ! Waar haal je die zoete woordjes vandaan ? Zo'n pil moet ik even doorspoelen. (wil inschenken)
- HERBERT : (rukt woedend fles uit de handen) Ben je bezeten ? Voor de laatst maal, geef de rest van het geld af.
- HENK : Voor de tweede en laatste maal: NEE !! (Diept handen in broekzakken en komt vooraan links)
- (Herbert ziet Henk met van woede vertrokken gelaat aan. Zet de fles op tafel en nadert traag, dreigend. Nora op achtergrond, schrikt hevig)
- NORA : Herbert....Henk...
- HERBERT : (hijgt zwaar, met hese stem) Uit mijn ogen, gemene dief die je bent...We rekenen later af.
- (Nora legt de handen op haar hart en ziet met schrikogen toe.)
- HENK : (wendt zich bruusk naar Herbert) Hoe zei je dat ? Ik heb het niet goed begrepen...Wil je zo vriendelijk zijn, dat even te herhalen? (Er komt een wilde trek op zijn gelaat en zijn ogen vernauwen tot spleten.)
- NORA : (nadert en neemt Herbert bij de arm, angstig) Niet doen, Herbert.
- HERBERT : (ziet van Nora naar Henk, hees) Ga weg, Nora...

NORA : Nee...ik blijf...hoor je...ik blijf...

HENK : (woedend nu) En ik blijf ook, net zolang ik wil.

NORA : (schreiend) Henk...ik smeeek je...

HERBERT : (woedend losbarstend) Wat ? Jij smeekt tot zo'n ellendeling, zo'n ploert...'n bedrieger...? Jij smeekt ? Ik niet. IK beveel. In dit huis heb IK het laatste woord. (met gestrekte arm) Vooruit! Naar je kamer.

HENK : En jij denkt mij te imponeren met je gebrul ? (haalt schouders op) Goed...ik ga. Maar NIET naar m'n kamer. Om de dooie dood niet. (gaat naar deur toe en wendt zich dan weer naar Herbert) Denk je nu heus dat je met 'n slappeling als 'n Larry te doen hebt ?

NORA : (hevig schrikkend) Henk...zwijg.

HENK : Henk dit...Henk dat...Henk zegt wat hij verkiest...Haha...zie me dat gezicht eens...En waarom ? Wat heb ik misdaan ? Jij kan nou eenmaal niet verdragen dat ik 'n paar vrienden heb en dat ik me vermaak. HOE moet ik me anders amuseren ? Bij die van Diedens ? Zeker niet ! Ik heb er genoeg van. Nu weet je het.

NORA : Je weet niet wat je zegt, Henk.

HENK : Zou wel eens kunnen tegenvallen.

HERBERT : (even ontwapend door het drieste optreden van Henk) Je bedoelt dat je het uit wilt maken tussen jou en Suzy ? (Henk knikt. Herbert vecht tegen zichzelf om zich te beheersen) Zo...Goed. Da's helemaal niet zo erg. Tenslotte is het voor Suzy veel beter zo. (traag en op elk woord drukkend) Maar ga-nu-weg. Uit m'n ogen !

HENK : Je kan me er nu ook uitgooien, net zoals je destijds met Larry hebt gedaan !

(Herbert worstelt met Nora om vrij te komen.)

HENK : (tergend) Ze zijn terug in ons buurt, weet je ? Je moest eens weten wat 'n knappe schoondochter je hebt. Daar is nog wat van te maken. Ha,ha...zonde voor het kind, zo weinig "liefde" te vinden..Die slome Larry weet er blijkbaar geen weg mee...Maar wat wil je zonder geld...'n Mooie vrouw houdt nou eenmaal ook dààrvan...

HERBERT : ...Ploert...

NORA : Schaam je, Henk.

HENK : Dat doe ik. Wees er stellig van overtuigd. (bruusk af, links)

(Herbert valt in een zetel neer, beide handen aan de slapen. Nora wendt zich af en schreit heftig. Herbert ziet wezenloos in de richting van Nora, staat dan wankelend recht en gaat naar de achtergrond toe.)

NORA : Herbert...Waar ga je ? (Hij blijft staan. Nora dringt aan)
Herbert...

HERBERT : (gaat naar rechtse kamerdeur toe) Ik...ik moet even alleen
zijn...(verlaat wankelend de kamer)

(Nora gaat aan tafel zitten, het hoofd in de handen, terwijl ze haar tranen de vrije loop laat. Rolf en Linda langs terras op. Linda stoot Rolf even aan. Ze naderen dan Nora. Linda legt een arm om Nora's schokkende schouders)

LINDA : Nora...

ROLF : Wat is hier aan de hand, zeg ?

NORA : (Kan aanvankelijk niet spreken, duwt haar tranen terug)

LINDA : Kom, Nora wees kalm.

(Men hoort een auto starten. Nora vlug naar terras)

NORA : Hij...hij is weg...

ROLF : Wie is weg ?

NORA : (stemloos) Henk...

LINDA : Hoezo. Henk ?...En dan ?

NORA : Het was verschrikkelijk...Hij zei zo'n harde dingen...Herbert was buiten zichzelf van woede. Ik dacht dat er ongelukken gingen gebeuren.

ROLF : Wat zijn dat hier toch voor driftkoppen. Niemand heeft hier bijgeleerd. Prettig huis...gezellige mensen.

LINDA : (berispnd) Rolf...

ROLF : (geërgerd) Nou ja of niet soms ? Wat heb je d'r tenslotte aan, je leven te vergallen door haat.

NORA : (in 'n snik) Moet je MIJ niet zeggen, Rolf.

ROLF : Doe ik ook niet. Neem nu Larry...

NORA : (smekend) Zwijg asjeblief...of praat er tenminste nu niet over. Herbert is overspannen. Ik vrees dat het de zaak alleen maar kan verergeren. (gaat verwezen ergens zitten.)

(Rolf ziet Linda even aan en haalt ontmoedigd de schouders op)

NORA : En met Henk loopt het mis...heel erg mis.

ROLF : (nam intussen ook plaats, evenals Linda) Fijne schoonzoon voor dokter Diedens.